

Jānis Jurkāns: Kurp dodies, velosipēdist?

20. jūlijs 2015 00:02

Jānis Jurkāns, zvērināts advokāts

Foto: Publicitātes foto

Masu saziņas līdzekļos nerimstoši notiek diskusijas par un ap velosipēdistiem kā satiksmes dalībniekiem gan saistībā ar grozījumiem Ceļu satiksmes noteikumos, gan incidentiem uz ielām.

Komentējot situāciju, kad velosipēdisti uz velo celiņa agresīvi brauc virsū gājējam, radio Skonto rīta balss, Valdis Melderis, iesaka satiksmes dalībniekiem apzināties, ka gājējs attiecībā pret velosipēdistu ir mazāk aizsargāts, tāpēc velosipēdistiem pret gājējiem būtu jābūt tikpat tolerantiem kā autovadītājiem pret gājējiem un velosipēdistiem.

Šādam ierosinājumam nevar nepiekrīst, taču minētais gadījums izgaismo faktisko problēmu. Daudzus gadu desmitus ir veidojusies gājēju un autovadītāju savstarpējā kultūra, un ievērojami konflikti starp šīm divām grupām nepastāv.

Laika posmā no 2008. gada līdz 2013. gadam velobraucēju skaits Rīgā ir audzis vairāk nekā 5 reizes. Saskaņā ar aptaujas datiem 2013. gadā regulāri, vismaz reizi nedēļā ar velosipēdu pārvietošanās 18,2% Rīgas pilsētas iedzīvotāju. Tātad jāsecina, ka pēdējos gados ir radusies jauna satiksmes dalībnieku grupa - velosipēdisti, par kuru uzvedību satiksmē iebilst gan gājēji, gan autovadītāji.

Nereti novērojumi gadījumi, kad velosipēdisti neievēro pat elementārus ceļu satiksmes noteikumus, savukārt no autovadītājiem velosipēdisti sagaida vislielāko toleranci gan

šķērsojot krustojumus pie sarkanās gaismas, gan spraucoties cauri sastrēgumu rindām, gan traucoties pāri gājēju pārejām.

Raksts turpinās pēc reklāmas

Atsaucoties uz 2013. gadā "SEB līzings", "Drošas braukšanas skolas" un [Valsts policijas](#) kopīgi organizēto pētījumu jānorāda, ka tikai 2,4% aptaujāto autovadītāju Latvijas auto braukšanas kultūru ir novērtējuši kā augstu, līdzīgi tiek vērtēta arī velobraucēju braukšanas kultūra, jo tikai 2,1 - 2,6% aptaujāto atzinuši, ka velobraucēju kultūra ir augsta. Ja tikai 3 no 100 autovadītājiem un tikai 3 no 100 velosipēdistiem pārvietojas stingri ievērojot satiksmes noteikumus, kā arī, ievērojot elementāru pieklājību, tad problēma ir gana dziļa.

Tiesības un pienākumi

Tāpat kā īpašuma tiesības uz māju rada pienākumu maksāt nodokļus, arī velosipēdistiem piešķirto privilēģiju apjoms ar laiku būtu jālīdzsvaro ar reāliem pienākumiem.

Pirmais solis šajā jomā būtu informatīva kampaņa jaunaļiem ceļu satiksmes noteikumiem attiecībā uz velosipēdistiem, kā arī secīga velosipēdistu stingrāka un sistemātiskāka sodīšana par Ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem, tai skaitā, par velosipēda vadīšanu bez tiesībām vai vestes diennakts tumšajā laikā. Apzinoties sodu iekasēšanas problemātiku, par rupjiem pārkāpumiem Administratīvo pārkāpumu kodeksā būtu jāparedz sods - velosipēda konfiskācija.

Otrais solis būtu obligāta numura zīme visiem velosipēdiem, kas piedalās ceļu satiksmē. Labi saskatāma numura zīme varētu palīdzēt sasniegt vairākus mērķus. Sabiedrībai būtu vieglāk atpazīt pārkāpējus, turklāt, numura zīmes ieviešana ļautu attīstīt prasības par savas veselības un civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu, kā arī gada nodevas ieviešanu, kura būtu jānovirza tieši velo infrastruktūras uzturēšanai un uzlabošanai.

Ar skatu nākotnē

Ir skaidrs, ka velobraucēju skaits Rīgā tikai palielināsies, līdz ar to visiem satiksmes dalībniekiem ir jāiemācās vienam pret otru izturēties ar sapratni un cieņu, ievērojot ceļu satiksmes noteikumus. **Tomēr uzskatu, ka velosipēdistu un pārējo satiksmes dalībnieku konflikta atrisināšanā vislielākās pūles jāiegulda tieši pašiem velosipēdistiem, izmantojot sev piešķirtās privilēģijas labticīgi un gudri.**

Piemēram, velosipēdistiem traucoties pa velo celiņiem vai velo joslām ir jāapzinās, ka neskatoties uz Ceļu satiksmes noteikumos paredzēto priekšroku, autovadītāji, šķērsojot šo joslu, var (pārsvarā skatoties atpakaļ vai spoguļī) nepamanīt velosipēdistu, kas traucas daudzreiz ātrāk nekā gājējs, gājēju plūsmas, novietoto auto vai citu pārredzamības šķēršļu dēļ, tāpēc velosipēdistiem būtu ieteicams laikus samazināt ātrumu, kā arī valkāt atstarojošas vestes un ķiveres.

Interesanti, ka pasaulē ir attīstījusies īpaša psiholoģijas nozare - satiksmes psiholoģija, kurā speciālisti nodarbojas ar satiksmes drošības izpēti, piemēram, pētot kā satiksmes dalībnieki, uztver un vai vispār var uztvert dažādas zīmes, kā arī pēta satiksmes dalībnieku uzvedību, piemēram, braukšanu dzērumā. Domāju, ka gājēju un autovadītāju konflikts ar velosipēdistiem būtu satiksmes psihologu pētījuma vērts un novestu pie secinājuma, ka velosipēdisti kā jauna satiksmes dalībnieku grupa "cīnās par savu vietu zem saules".

Jācer, ka šī cīņa nebūs ilga un ka tiesības neaizēnos pienākumus.

<http://www.delfi.lv/news/comment/comment/janis-jurkans-kurp-dodies-velosipedist.d?id=46232451#ixzz3gPZZkMTT>